

LÜHIKROONIKA

3.–4. augustini korraldati Muhu saarel Tamses nõukogudeuuringute välksümposium. Esinesid David Ilmar Beecher ja Juhan Saharov („Mõiste, žanr, ekspert: hilissotsialismist uutmis-esse”), Epp Annus („Keskkonnamõttest 1960.–1980. aastate Eestis ja Nõukogude Liidus”), Ene-Reet Soovik („Soodesõda luuleraamis”), Ingrid Ruudi („Ökotemaatika postsotsialistliku Eesti arhitektuuris”), Mart Kalm („Johannes Fuks – väikelinna funktsionalist Nõukogude Eestis”), Siiri Liis Huttunen ja Riina Lii Parve („Kursuse ja praktika „Monumentaalkaht” värsked tulemused”), Kädi Talvoja („Näitus ei olnud lõpp-punkt: kunstnike suunamine ja teoste ümbertöötamine Eesti NSV 1950. aastate alguses”), Gregor Taul („Eesti sise-architektide kujundatud välisnäitused Nõukogude perioodil”), Heli Reimann („Raivo Tammiku läände lahkumise lugu”), Kaarel Piirimäe („Rahvuskommunistid”), Kristo

Nurmis („Nõukogudeaegsed sõjakurjategijate protsesside helisalvestised allikana 1960-ndatest ja Teisest maailmasõjast”), Johanna Ross („Ilmumiseelsed toimetusemärkused Silvia Rannamaa „Kasuema” käsikirjas ning nende suhted ilmumisejärgse kriitikaga”), Aija Sakova („Nõukogude aja kogemuse avamine Sofi Oksa- neni raamatus „Samasse jõkke” ning silla ja seoste loomine Ukraina kaasajaga”) ja Anna Helena Liiv („Tulekahju, bakterid ja tehno-fiksid: tehnoloogia ja keskkond ENSV põlevkivitööstuses”). Öhtuste programmide raames näitas Virve Sarapik Muhumaad kajastavaid filmikatkendeid, Kadri Tüür tutvustas Juhan Smuuli majamuuseumi ning Muhumaa monumente ja monumendiasemeid.

24.–28. augustini toimus Tartus Eesti Kirjandusmuuseumis rahvusvaheline konverents „Laulud arhiivides ja kogukondades: tekstid ja elavad praktikad” („Songs in Archives and Communi-

ties: Texts and Living Practices"). Eesti Kirjandusmuuseumi rahvaluulearhiivi ning Rahvusvahelise Ballaadikomisjoni (Kommission für Volksdichtung) koostöös korraldatud foorumil peeti 59 ettekannet 22 riigi teadlastelt. Konverentsi avas Mari Väina ja Taive Särje plenaarettekanne „Estonian runosong as an oral singing system: Text, melody, and performance”. Teemadest olid esindatud Euroopa arhailine laulupärimus ja ballaaditraditsioonid, Jaapani, Aafrika ning Ameerika erinevad traditsioonid, nüüdismütoloogiad, vähe-musrahvuste laulutavad, kogukondlikud arhiivid, laulmine kriiside ajal ning kriisidest ajendatuna, laulu uurimise poliitilised aspektid ning laulmise kehalised praktikad. Eesti teadlastest pidasid ettekande veel Žanna Pärtlas, Hans-Gunter Lock, Madis Arukask, Sofia Joons, Elo-Hanna Seljamaa, Helina Harend, Ott Heinapuu ja Eerik Jöks.

9. septembril toimus Tartus Eesti Kirjandusmuuseumis seminar „Keelest meeleni 13. Teistmoodi mõtted, uued mütoloogiad”. Sündmus oli pühendatud teadusajakirjade Mäetagused ja Folklore 30. ilmumisaastale ning emeritprofessor Urmas Sutropi 70. sünnipäevale. Ettekannetega esinesid Mare Kõiva („Mõlgutusi ja pilte teadusajakirjade teekonnalt”), Adam Grydehøj ja Ping Su (Lõuna-Hiina tehnoloogiaülikool, Guangzhou; „Waterways, lineages, borders: A ritual folklore study of the Dragon Boat Festival in urban villages in Panyu, Guangzhou”), Karen Bek-Pedersen (Aarhusi ülikool, Taani; „Islanders and magic in sagas”), Mari Uusküla (TLÜ; „Urmas Sutropi tegevusest lingvistina, tema koolkonnast ja järeלקasvust”) ja Urmas Sutrop („Hõbevalge, taevakivi ja Püha Graal”). Enn Lillemets tutvustas Urmas Sutropi XV sajandi alguse islandi „Áli Fleki saaga” tõlget.

14. septembril peeti Tallinnas Underi ja Tuglase Kirjandusinstituudis seminar „Marburgi Herderi Instituudi roll Eesti kohta käiva materjali kogumisel”. Herderi Instituudi teadur Elke Bauer tutvustas ettekandes „Das Herder-Institut in Marburg und seine Estlandbestände” instituudi *Estonica*-varamut. Antje Johanning-Radžienė kõneles Baltikumi teadussirdeportaalist Copernico.

14. septembril toimus Eesti Kirjandusmuuseumis seminarisarja „Keelest meeleni” 14. kohtumine, mis oli pühendatud professor Eva Toulouze'i 70. sünnipäevale. Eva Toulouze on keeleteadlane, etnoloog, tõlkija ja õppejõud, kelle teadustöös moodustavad erilise koha uurimused udmurdi omausundist, ohverduskommetest, palvetest ja rituaalidest. Juubilarist kõnelesid oma ettekannetes Nikolai Kuznetsov („Mida jutustavad vanakomi kirja tähtede nimed?”), Natalia Ermakov („„Nii palju kui pudrus hirsiteri..”: külluse ja heaolu sümbolika ersa kombestik”), Eda Kalmre („Üks moositegu ja linnalegendid”), Mare Kõiva („Kes teadis ussisõnu”) ja Sergei Troitski („Vanusemarker rahvakultuuris: talv”). Eva Toulouze'i meetodit tutvustas Laur Vallikivi.

19.–20. septembril korraldas Emakeele Selts Luua Metsanduskoolis koolinoorte keeletaagri „Kummardus eesti keeleteadlastele”. Keeletaagri teema oli seotud 2027. aasta eesti keele olümpiaadiga, mis keskendub XX sajandi esimesel poolel tegutsenud eesti keeleteadlaste ja keelekorraldajate rollile eesti keele kujundamisel, kirjeldamisel ja arendamisel. Keeletaagris esinesid Madis Jürviste ja Tiina Paet Eesti Keele Instituudist, Katarin Lepik ja Loviisa Mänd Tallinna Ülikoolist ning Miina Norvik ja Jüri Valge Tartu Ülikoolist.

25. septembril toimus Tartu Ülikoolis Euroopa keelte päeva üliõpilaskonverents. Ettekannetega esinesid Heili Tammus („Ütte kirjavahemärgistamine ja selle loomulikkuse tajumine eesti keeles”), Katri Krall-Tammik („Tartu Ülikooli Narva kolledži õppekava „Keeleõpetaja mitmekeelses koolis. Eesti keel teise keelena” vastavus nüüdisaja väljakutsetele 2025. aastal lõpetanute hinnangul”), Anete Puusta („Eesti üks ja mingi ning soome yksi, jokin, joku ja eräs: indefiniitsete määratljate kontrastiivne analüüs”), Rando Lukk („Tingiv kõneviis isuri keele Alam-Lauga

murdes”), Indrek Ojamets („Progressiivtarindi kasutus suulise ja kirjaliku meedia tekstides”), Marili Aru („Sõna nagu kasutus aastatel 1930–2022 ERR-i raadiosaadete korpuse põhjal”), Ruari Emil Morrison („19. sajandi mitteavalike tekstide verbiahelad ja kaassõnafraasid saksa keele mõju vaates”), Annaliis Tenisson („Palju tuhat tervist Teie naesterahvastele – mehedel vähemad: eesti kirjavahetuse algused ja lõpud 19. sajandi teisel poolel”) ja Nele Mikk („Tänapäevakeele historiseerimisest ilukirjandustõlkes”).